

Tilleggsinnkalling
av
Formannskapet

Møtedato: 03.11.2021
Møtestad: Heradsstyresalen
Møtetid: 13:00 - 17:00

Eventuelle forfall må meldast i Kaukus eller til Runar Ludvigsen per tlf. 56192100, sms til eller per epost til runar.ludvigsen@osteroy.kommune.no

Varamedlemmer møter berre etter nærare avtale.

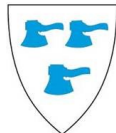
Sakliste

Saknr	Tittel
078/21	Budsjett og økonomiplan 2022-2025
088/21	Leve heile livet - ambisjonsdokument for Osterøy kommune

29. oktober 2021

Lars Fjeldstad
ordfører

Runar Ludvigsen
utvalssekretær

Saksframlegg

Saksnr:	Utval:	Dato
078/21	Formannskapet	03.11.2021
	Heradsstyret	

Sakshandsamar:	Økonomi			Øyvind Johannessen	
Avgjerslemynde:		Arkivnr.:	21/2845	Klassering:	

Budsjett og økonomiplan 2022-2025

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Budsjett 2022 , Økonomiplan 2022-2025 og Investeringsplan 2022-2025 vert lagt fram til drøfting.

Saksopplysningar:

Rådmann sitt framlegg til budsjett for 2022 vert med dette lagt fram til politisk handsaming. Rammene for 2022- budsjettet er krevjande ettersom vi ikkje kan bruke midar frå disposisjonsfondet til å saldere budsjettet. Budsjettet inneheld omfattande innsparingstiltak. I tekstdelen til budsjettet gjer vi greie for konsekvensane av budsjettframlegget og kva innsparingstiltak vi foreslår.

Det arbeides med å saldere budsjett og økonomiplan. Til neste formannskapsmøte vil Årsbudsjett og Økonomiplan ligge i Framsikt. Dette vil gjøre årsbudsjett og økonomiplan meir oversiktlig.

Konklusjon :

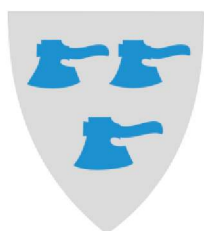
Saka vert lagt fram til handsaming. Endeleg budsjett og økonomiplan blir lagt fram til neste formannskapsmøte

Ikkje vedlagte saksdokument:

Doknr	Type	Dato	Tittel på saksdokumentet
Doknr	Type	Dato	Tittel på journalpost

**FØREBELS STATUS
BUDSJETT 2022
OG
ØKONOMIPLAN
2022-2025**

OSTERØY
KOMMUNE

Innhald

INNLEIING FRÅ RÅDMANNEN.....	2
FØRESETNADER FOR BUDSJETT 2022 OG ØKONOMIPLAN 2022-2025.....	3
Frie og bundne inntekter	3
Statsbudsjettet for 2022.....	3
Regjeringa sit framlegg for budsjettåret 2022	3
Inntektssystemet 2022	4
2.5.3 Skatteøyre	4
2.5.4 Skjønstilskot for 2022	4
2.5.5 Ressurskrevjande tenester	4
2.5.6 Pris og kostnadsvekst på kommunal tenesteyting	5
Eigedomskatt.....	5
Lånegjeld	5
Korona	5
Budsjett 2022	6
Økonomiplan 2022-2025.....	7
3.4 Investering.....	9
Kommentarar til investeringsplanen	10
2. BUDSJETT 2021 PR SEKTOR	12
5.1 Ansvar 2 SEKTOR RÅDMANN OG STAB.....	12
5.1.1 Innleiing	12
5.2 Ansvar 3 SEKTOR OPPVEKST, UNDERVISNING OG KULTUR	15
5.2.1 Innleiing	15
5.3 Ansvar 4 SEKTOR HELSE, OMSORG OG SOSIAL	18
5.3.1 Innleiing	18
5.4 Ansvar 5 SEKTOR SAMFUNNSUTVIKLING	22
5.4.1 Innleiing	22

INNLEIING FRÅ RÅDMANNEN

Rådmann sit forord til budsjett for 2022

Å lage budsjett i Osterøy ei på mange måtar kreativ prosess. Du får bruk for både fantasi og skaparglede. Det er ei kabal som eigentleg ikkje går opp, men som vi likevel må knekke. Takka vere stor innsats i heile organisasjonen har vi klart oppgåva i år og. Vi har mange flotte, arbeidsame tilsette som er glade i arbeidsplassen sin og som bidreg med kompetanse og innsikt for at vi saman skal få dette til.

Takka vere ein god, og grundig tverrfagleg innsats kan Rådmann leggje fram eit saldert budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022 til 2025. Dette ikkje eit spenstig og spanande budsjett som er krydra med nye tiltak – heller tvert imot. Men det er eit budsjett som sikrar innbyggjarane og tenestemottakarane våre fagleg forsvarlege tenester.

Det vert vanskelegare og vanskelegare å saldere budsjettet for kvart år, om vi ikkje kan gjere strukturelle grep. I budsjettframlegget er det ikkje lagt opp til større strukturelle grep, det vi sei at tenestene vert ytt på dei same lokasjonane som i inneverande år. For å saldere budsjettet har vi måtta leggje inn både vakansar og bortfall i årsverk. Dette fører til at vi må gjere organisatoriske og driftsmessige grep innanfor dei ulike tenestene.

Nye tenester og oppgåver må løysast innanfor eksisterande rammer. Det betyr at noko må ut for at noko skal kome inn, nokon må få lit mindre om fleire skal få tenester. Når vi må ta ut årsverk må oppgåvene løysast på andre måtar enn tidlegare. Dette er gjennomgåande for heile den kommunale organisasjonen.

Statsbudsjettet som vart langt fram 7. oktober viste ein auke i frie inntekter for Osterøy kommune på 1 %, medan løns- og prisvekst er rekna til 2,5 %. Det seier seg sjølv at vi ikkje kan vidareføre drifta på 2021 nivå. Likevel meiner vi at dei grepa som er gjort i budsjettframlegget er forsvarlege.

Lit av utfordringa er at vi får nedgang i utgiftsutjamninga. Utgiftsutjamninga skal kompensere for ufrivillige skilnader i utgifter mellom kommunar. For Osterøy kommune sin del gjer endring i kriteriedata at vi vert 2 % billigare å drive i 2022 samanlikna med 2021. Årsaka til dette er at vi har færre som er heime med kontantstøtte, færre barn i gruppa 2 til 5 år, færre PU over 16 år og færre eldre over 90 år. Gruna dette «misser» vi 8 mill. kr i utgiftsutjamning, utan at vi automatisk kan gjere tilsvarende kutt i driftsutgifter.

Det er fleire av føringane i Solbergregjeringa sit framlegg til budsjett for 2022 vi ikkje har klart å løyse i dette budsjettframlegget. Det gjeld mellom anna styrking av barnevernet med tanke på barnevern reforma, styrka fokus på barn og unge si psykiske helse, barnekoordinator, ekstra naturfagtime for å nemne noko. Vi må arbeide vidare med korleis vi skal løyse dette. I det budsjettframlegget som no er lagt fram er det ikkje disponible midlar til ta inn nye oppgåver.

Dersom det kjem nye eller endra føringar i nysaldering av statsbudsjettet regjeringa Støre legg fram, må vi sjå på budsjettframlegget på nytt.

Investeringsbudsjettet er søkt halde på nivå vi meiner er realistisk med tanke på gjennomføring. Det er nokre store prosjekt som trekkjer opp kostnadene. Elles er talet på prosjekt halde på eit moderat nivå. Vi har ikkje klart å finne rom for eigenfinansiering av investeringar, avsetjing til driftsfond eller anna form for buffer i budsjettet.

Ingvild Hjelmtveit

Rådmann

FØRESETNADER FOR BUDSJETT 2022 OG ØKONOMIPLAN 2022-2025

Utmelding Robek

Osterøy kommune blei i 2021 meldt ut av Robek-registeret.

Osterøy kommune var meldt inn som følge av KommuneLOVA § 28-1 punkt b ettersom ein ikkje kunne saldere økonomiplanen for åra 2021 til 2023, medan budsjettet for 2020 blei godkjend ettersom der var saldert. I økonomiplanen for 2021-2024 ble budsjetta saldert og dermed var det ikkje grunnlag for å vere i Robek.

Den største skilnaden ved utmelding er at vi ikkje lengre treng å få låneramma og investeringsplan godkjend av departementet.

Utvikling folketal

Det er budsjettetert med ein auke i folketalet på 20 i året. I første haldel av 2021 har folketalet auka med 67 personer. Vi rekner ikkje med at folketalet auker eller blir redusert resten av året, men at folketalet auker med 20 personer i året med utgangspkt i folketalet pr. 1.7.2021.

Finansielle måltal

I samband med ny kommunelov gjeldande frå 01.01.2020 gjorde Heradsstyret vedtak i 2019 om finansielle måltal:

«Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter bør vere minimum 1%»

Frie og bundne inntekter

Frie inntekter består av rammetilskot, skatteinntekter (frå private og føretak), eigedomskatt, momskompensasjon og andre ikkje øyremerkta tilskot. Frie inntekter utgjer hovudfinansieringskjelda for driftsrammene. Kommunen rår fritt over desse inntektene, men må sjøvsagt forhalde seg til lover og regelverk.

Dei bundne inntektene er hovudsakleg øyremerkta tilskot, gebyr og eigenbetalingar. Desse inntektene er knytt til spesifikke tenester i kommunen.

Statsbudsjettet for 2022

Regjeringa sit framlegg for budsjettåret 2022

Det er i rammetilskotet for 2021 innlemma fleire tilskot som før var øyremerkte.

Vi blir for 2021 trekt i rammetilskotet med kr 13,8 mill for dei elevane som går i private skular. Dette er ca. kr 2,4 mill lågare enn i 2021.

Inntektssystemet 2022

Inntektsutjamninga er 60 % av skilnaden mellom kommunane sitt skattenivå og gjennomsnittleg skattenivå. For kommunar som Osterøy med lavt skattenivå er tilleggskompensasjonen 35 % av det skattenivået som er under 90 % av landsgjennomsnittet.

2.5.3 Skatteøyre

Det er i statsbudsjettet for 2022 ei målsetjing om at skatteinntekter for kommunane skal utgjere 40 % av dei samla inntektene i 2022. Det kommunale skatteøyret er difor endra frå 12,15 % i 2021 til 12,15 % i 2022.

2.5.4 Skjønstilskot for 2022

Skjønsmidlar skal først og fremst brukast for å kompensere for utgifter kommunane har og som i liten eller ingen grad vert fanga opp i det ordinære inntektssystemet. Osterøy kommune får kr 4 000 000 i skjønstilskot i 2022. Det er ein auke på 200 000 kr. i høve til 2021. Det er budsjetttert med kr 4 000 000 i skjønstilskot kvart år i heile økonomiplanperioden.

2.5.5 Ressurskrevjande tenester

Ordninga med øyremerka tilskot for ressurskrevjande tenester gjeld for tenestemottakarar til og med det året dei fyller 67 år. Utbetaling av tilskot til kommunane i 2022 er basert på direkte lønsutgifter i 2021 knytte til tenestemottakarar.

Det er lagt opp til følgjande for 2022:

- Kompensasjonsgrada vert vidareført med 80 % av netto utgifter utover innslagsnivået
- Innslagsnivået for å få kompensasjon blir auka frå kr. 1 430 000 til kr 1 520 000 pr brukar for netto utgifter i 2022. Det inneber ein auke på kr 50 000 utover justering for pårekna lønsvekst i 2022 (2,8 %). Denne auken i egenandel utover lønsvekst gjer at utgiftene for kommunen aukar med ca. 800 000,-kr.
- Kompensasjonen som blir utbetalt frå staten til kommunane i 2022 skal kommunane inntektsføra i sin rekneskap for 2021. Kommunane skal inntektsføra den pårekna kompensasjonen i rekneskapen for det same året som utgiftene har vore.
- Tilskot for psykisk utviklingshemma (16 år og eldre) i rammetilskotet blir trekt frå nettoutgiftene i berekningsgrunnlaget. Eventuelle statlege øyremerka tilskot blir også trekt frå berekningsgrunnlaget.

2.5.6 Pris og kostnadsvekst på kommunal tenesteyting

Ved utrekning av realvekst i kommunesektoren sine inntekter for 2021, vert det lagt til grunn ein pris- og kostnadsvekst i kommunal tenesteyting på 2,5 % frå 2021 til 2022. Dette byggjer mellom anna på eit anslag på lønsvekst på 3,2 % og ein prisvekst på varer og tenester på 1,6 %.

Eigedomskatt

Osterøy kommune har sidan 2017 brukt skattetatens bustadverdi som grunnlag for å fastsetje eigedomskattegrunnlaget. Skattetatens bustadverdi er eit anslag på bustadens marknadsverdi rekna ut i frå bustaden sitt areal, byggeår, bustadtype, beliggenhet og opplysningar om omsette bustader i kommunen. Det er ingen endringer i satser for eigedomsskatt i 2021. Det betyr at kommunen i utgangspunktet har ein sats på 7 promille, men på grunn av maksimalsats på bustader og fritidseigedommer er det for disse eigedommene ein sats på 4 promille.

Lånegjeld

Føresetnaden her er at alle investeringar vert fullt ut finansiert med låneopptak. Framleis er renta låg, men aukande. Vi har bundet renta på meir av lånegjelda i år og gjennomsnittelig rente er 1,52 % som er noko lågare enn i 2020. Gjennomsnittelig rentebindingstid pr. oktober 2021 er 2,14 år.

I ein kommunerekneskap vert både avdrag og renteutgifter belasta driftsrekneskapet. Ein auke i investeringar gir auke i låneopptak og høgare driftskostnader.

Korona

Det er ikkje budsjettert med utgifter til Korona i 2022. Det ligg heller ikkje midar til dekning av koronautgifter i rammeoverføringene.

Budsjett 2022

Økonomiplan 2022-2025	2021-tall	2022-tall	pr. 28.10.2021	2022-tall
(Tal i 1 000 kr)	Opprinneleg Budsjett 2021	Fastsatte rammer 2022	Differanse til rammen	Status 28.10.2021
Midlar til fordeling (frå 1A)	498 921	498 677		498 677
	0			
Rådmannen/stabsseksjonar	39 937	42 908	0	42 908
Oppvekst, undervisning og kultur	203 940	201 503	2 692	204 195
Helse, omsorg og sosial	217 815	220 722	2 777	223 499
Samfunnsutvikling (inkl sjølvkost)	40 069	40 080	0	40 080
	0	0		0
Sum inkl sjølvkost	501 763	505 213	5 469	510 682
	0	0		0
Sentrale postar	-14 840	-18 351	0	-18 351
Lønsreserve	12 000	10 150		10 150
Sum skjema 1B	498 923	497 012	5 469	502 481
	0	0		0
Meir-/mindreforbruk	0	1 665	-5 469	-3 804
	0	0		0
Sentrale postar:				
Kyrkja	-4 800	-4 950		-4 950
Mva-komp	12 400	12 400		12 400
Pr.avvik	14 200	13 200		13 200
Div	-6 960	-2 299		-2 299
	14 840	18 351		18 351

Pr. 28.10.2021 så gjenstår det å saldere ca 5,5 mill i HOS og Oppvekst for å komme ned til fastsatte rammer.

Noko høgare inntekter etter at rammene ble utarbeidet gjer at vi førebels manglertiltak på kr. 3,8 mill. å saldere budsjettet.

Økonomiplan 2022-2025

Økonomiplan 2022-2025							
§ 5-4 Bevilgningsoversikt Drift	Rekneskap 2019	Rekneskap 2020	Budsjett 2021	2022 tall Budsjett 2022	2022 tall Budsjett 2023	2022 tall Budsjett 2024	2022 tall Budsjett 2025
Generelle driftsinntekter							
Inntekts og formuesskatt	203 760	202 713	214 792	223 415	223 963	224 510	225 058
Rammetilskudd	244 553	271 512	259 964	264 962	263 578	263 620	264 295
Eigedomsskatt	31 858	33 517	29 138	29 200	29 200	29 200	29 200
Tilskot frå havbruksfond	996	10 219	4 500	12 900	4 200	11 300	4 200
Andre direkte eller indirekte skatter	569	692	600	600	600	600	600
Andre generelle statstilskudd	2 723	11 394	2 700	2 700	2 700	2 700	2 700
Sum generelle inntekter	484 459	530 047	511 694	533 777	524 241	531 930	526 053
Brutto driftsresultat	484 459	530 047	511 694	533 777	524 241	531 930	526 053
Renteinntekter	4 250	2 264	2 350	1 700	1 700	1 700	1 700
Utbytte	0	0	0	0	0	0	0
Gevinstar og tap på finansielle omløpsmiddel	0	70	0	0	0	0	0
Finansinntekt	1 031	2 429	1 100	900	900	900	900
Renteutgift	12 854	12 778	11 100	10 800	11 900	13 000	14 100
Avdrag på lån	20 009	25 143	23 500	26 900	28 900	31 000	33 500
Netto finansutgifter	27 582	33 158	31 150	35 100	38 200	41 400	45 000
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	456 877	496 889	480 544	498 677	486 041	490 530	481 053
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overført til investering	0	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond		-4 693	3 548				
Netto avsetninger til eller bruk av diposisjonsfond	0	18 525	14 829	0	0	0	0
Dekning av meirforbruk tidlegare år		-6 441					
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	7 391	18 377	0	0	0	0
Netto avsetninger	0	0	0	0	0	0	0
Framført til inndekning av netto driftsres. (meirforbr)	456 877	504 280	498 921	498 677	486 041	490 530	481 053

Tabellen over viser utviklingen i inntekter og finansutgifter.

Osterøy Kommune – Førebels Budsjett 2022 og Økonomiplan 2022-2025

Økonomiplan 2022-2025	2021-tall	i2022-tall	i2022-tall		i2022-tall	i2022-tall	i2022-tall
Skjema 1B	Budsjett	Budsjett	Budsjett	innspår	Budsjett	Budsjett	Budsjett
(Tal i 1 000 kr)	2021	2022	2023	2,2 %	2023	2024	2025
Midlar til fordeling (frå 1A)	498 921	498 677	486 041		486 041	490 530	481 053
	0						
Rådmannen/stabsseksjonar	39 937	42 908	42 908	958	41 950	41 950	41 581
Oppvekst, undervisning og kultur	203 940	201 503	201 503	4 498	197 005	197 005	194 522
Helse, omsorg og sosial	217 815	220 722	220 722	4 927	215 795	215 795	213 896
Samfunnsutvikling (inkl sjølvkost)	40 069	40 080	40 080	694	39 386	39 386	39 119
	0	0	0		0	0	0
Sjølvkostområda (gebyrfinansiert)	0	0	0		0	0	0
	0	0	0		0	0	0
	0	0	0		0	0	0
Sum inkl sjølvkost	501 763	505 213	505 213	11 075	494 138	494 138	489 118
	0	0	0		0	0	0
Sentrale postar	-14 840	-18 351	-18 274	0	-18 274	-18 274	-18 274
Lønsreserve	12 000	10 150	10 150		10 150	10 150	10 150
Sum skjema 1B	498 923	497 012	497 089	11 075	486 014	486 014	480 994
	0	0	0		0	0	0
Meir-/mindreforbruk	0	1 665	-11 048	-11 075	27	4 516	59
	0	0	0		0	0	0
Sentrale postar:							
Kyrkja	-4 800	-4 950	-4 950		-4 950	-4 950	-4 950
Mva-komp	12 400	12 400	12 400		12 400	12 400	12 400
Pr.avvik	14 200	13 200	11 500		11 500	11 500	11 500
Div	-6 960	-2 299	-676		-676	-676	-676
	14 840	18 351	18 274	0	18 274	18 274	18 274

I tabellen over foutset vi at vi kjem ned på rammene til kvar sektor i 2022.

Då mangler vi ca. 11 mill kr for å saldere budsjettet for 2023. Det er då ikkje tatt høyde for at noko av tiltakene me gjer for 2022 får en større effekt i 2023. Årsaken til eit dårlegere resultat i 2023 er at finanskostnadene auker og vi får mindre i tilkot frå havbruksfondet og noko lågere rammetilskot.

3.4 Investering

INVESTERINGSOVERSYN				
	2022	2023	2024	2025
ENØK - tiltak, generelt	2 000	2 000	2 000	2 000
Valestrand skule, trafikkisikring, parkeringsplass, skuleområde (vidareføring)	17 000	0		
Utvidelse Hauge barnehage	0	9 000	9 000	
Investering i digitalisering - velferdsteknologi	3 000	4 000	4 000	4 000
Ombygging rådhus- sikkerhet samt optimalisering av rådhus	0	1 500		
Samlokalisering brannvern, tekniske tenester, ambulanse	47 500	0		
Utbedring kommunale bruer	1 000	1 000	1 000	1 000
Votlo rassikring	1 900			
Kjøp av Sakslivegen	1 000			
Bustadar omsorg + -kommunal del	1 000	15 000	15 000	40 000
Bu og avlastningsteneste Hauge - planlegging	3 000	20 000	25 000	25 000
Brannsikring kommunale bygg	250	250	250	
Osterøytunet avd kjøkken oppgradering	500	500		
Osterøytunet - investeringer	500	500	500	
Kjøp av eidegdom/innløsning av grunn	3 000	3 000	3 000	3 000
Trafikkisikring av kommunal veg og eidegdom	1 000	1 000	1 000	1 000
Brannbil Fotlandsvåg		1 600		
Kommunale biler	2 000	2 000	2 000	2 000
Oppgradere tak Lonevåg barnehage	4 000			
Psykisk helse-bufellesskap 9 + 4	0	1 000	20 000	
Sum prosjekt	88 650	62 350	82 750	78 000
Sjølvkost				
Overføringsledning Raknes -Lonevåg	1 000	1 000		
Høydebasseng Hauge	3 000	2 000		
Tiltak avlaup Tysse	1 000	1 000		
Rehabilitering vannledning Votlo	500			
Rehabilitering av VA-leidningar	3 000	3 000	3 000	3 000
Sum Sjølvkost	8 500	7 000	3 000	3 000
Prosjekt i samarbeid med andre - Sjølvkost				
Haus vassverk og avlaup, til Espevoll	10 000	10 000	10 000	
Sum prosjekt i samarbeid med andre - Sjølvkost	10 000	10 000	10 000	
Sum investeringar	107 150	79 350	95 750	81 000
Sjølvkost	18 500	17 000	13 000	3 000
Ordinære investeringar	88 650	62 350	82 750	78 000

Kommentarar til investeringsplanen

ENØK - tiltak, generelt

Årleg løyving til tiltak knytt til energiøkonomisering.

Valestrand skule, trafikksikring, parkeringsplass, skuleområde

Ny parkering for skulen og idrettsplass, snulomme for buss og etablering av ny av- og påstigningslomme til skulen. Prosjektet er i samarbeid med Statens vegvesen og med delfinansiering av fylkeskommunale midlar for bygging av busshaldeplass. Omregulering pågår og bygging skjer i 2022.

Utviding av kapasitet i barnehage

Utviding av samlet kapasitet i barnehage.

Investering i IKT - digitalisering / verktøy / kompetanseheving

Samleløyving IKT og digitalisering inkl. investering IKTNH. Andre døme som inngår i posten er teknologiske hjelpemiddel, velferdsteknologi og programvare.

Ombygging i Rådhus

Gjenstående arbeid, lydisolering og ventilasjonsarbeid.

Samlokalisering brannvern, tekniske tenester, ambulanse

Jfr sak 041/19 Heradsstyre. Kjøp av eigedom samt tilpassing og bygging.

Utbedring kommunale bruer

Fleire kommunale bruer treng oppgradering, jfr eigen rapport.

Votlo rassikring

Jfr sak 056/19 heradsstyre. Sum inkl tilskot frå NVE.

Kjøp av Sakslivegen.

Kommunal overtaking av Sakslivegen.

Bustadar Omsorg +

Bustader med heildøgns omsorg, administrasjonsbygg heimetenester, demenslandsby. Lokalisering på Hauge, gradvis utbygging etter behov fram til 2040. Basert på rapport frå Norconsult, og heradsstyrevedtak sept 2019.

Bu og avlastningstilbod Hauge

Avlastingsbustad og dagtilbod på Hauge. Prosjektering og førebuing i 2022 og bygging i åra etter.

Brannsikring kommunale bygg

Generell årleg post til brannsikringstiltak av investeringsmessig karakter.

Osterøytunet- avdelingskjøkken oppgradering

Behov for oppgradering av avdelingskjøkkenene på Osterøytunet.

Osterøytunet

Inventar, senger, maskiner. Årleg behov for oppgradering.

Kjøp av eigedom/innløyving av grunn

Samleløyving til ulike tiltak av eiedomskjøp. Gjev handlingsrom for rådmannen til å løyse akutte saker som dukker opp i løpet av året. Årleg løyving.

Trafikksikring av kommunal veg og eigedom

Årleg løyving. Kan utløyse delfinansiering gjennom tilskotsmidlar.

Brannbil Fotlandsvåg

Investering i ny brannbil Fotlandsvåg.

Kommunale biler

Årleg behov og løyving knytt til jamleg utskifting av bilparken, inkludert innkjøp av el-biler.

Oppgradere tak Lonevåg Barnehage.

Gjeld oppgradering av tak på barnehagen. Årleg vedlikehald av taket er i dag ei stor utgift for kommunen og ein ønsker og å legge på solcelle hvis kost- nytte analysen visar at dette er lønnsomt.

Psykisk helse – bufellesskap, 9 plassar / 4 treningsleiligheiter

Etablering av nytt tilrettelagt bufellesskap med ni plassar, fire treningsbustader i tilknytting til bufellesskapet. Dette vil kome som erstatning for bufellesskapet i Haus. Planlegging i 2022 og bygging i 2023.

Sjølvkostprosjekt i kommunal regi

Overføringsleidning Raknes –Lonevåg

Gjeld sjøleidning frå Raknes inn Lonevågen med vidare leidning til høgdebasseng Lonevåg. Delar av leidningen er lagt i samband med VA i Fugledalen.

Vil kunna forsyna Lonevåg frå Fotlandsvåg vassverk. Vesentleg for å trygga vassforsyninga.

Høydebasseng Hauge

Betre trykkforholda og auka leveringstryggleiken.

Tiltak avlaup Tysse

Rehabilitering av vannleidning Votlo

Rehabilitering av vannleidning etter ras på Votlo

Rehabilitering av VA-leidningar

Årleg post for oppgradering av det eksisterande VA-nettet

Prosjekt i samarbeid med andre

Haus vassverk og avlaup, til Espevoll

Knytt til utbyggingsavtale.

2. BUDSJETT 2021 PR SEKTOR

5.1 Ansvar 2 SEKTOR RÅDMANN OG STAB

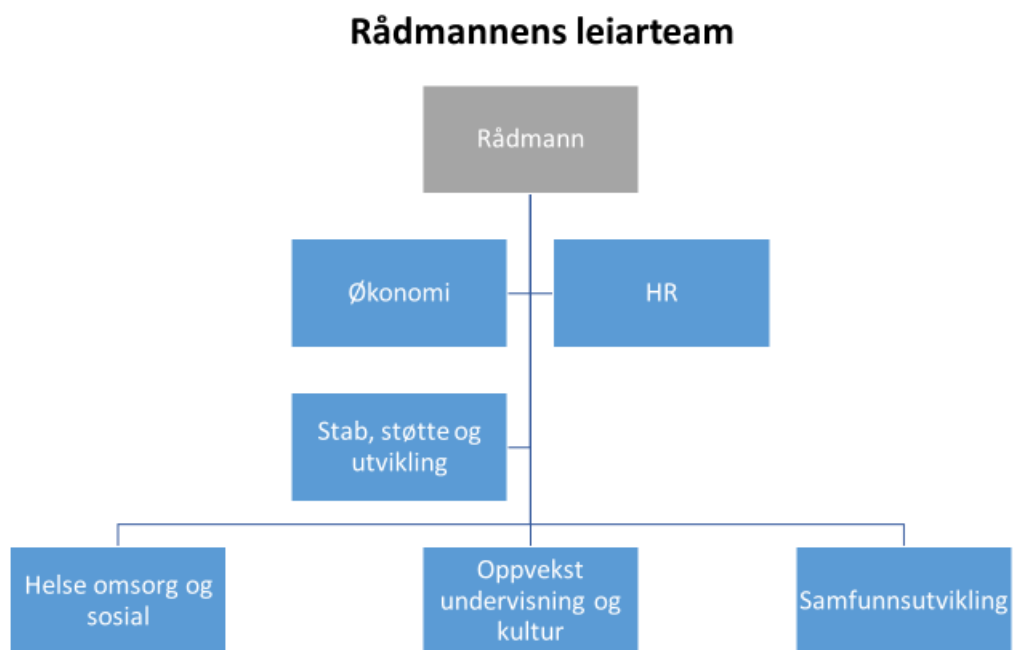
5.1.1 Innleiing

Budsjettområdet omfattar politisk leing og verksemd, administrativ leing, sektorovergripande funksjonar som HR og løn, økonomi, innbyggjarservice, dokumenthandtering og utvikling.

Tilskot og overføring til region Nordhordland, revisjon og sekretariat for kontrollutval, IKTNH, Fylkeskommunal båtrute, KS, ulike interesseorganisasjonar som Landsamanslutninga for nynorsk kommunar, Nettverk for fjord og Kyst og kommunar, transparency international, m.v vert og ført her.

I tillegg vert arbeidsgjevarrelaterte kostnader for heile kommunen ført her. Døme på dette er kontingentar til KS, obligatorisk forsikring av tilsette, bedriftshelseteneste.

Det meste av ikt-relaterte driftsutgifter, lisensar for programvare, kostnader til utvikling og implementering av nye fagsystem og nye digitale løysingar vert budsjettert her.

Utfordringar og prioriteringar

Utfordringar

Kapasitet er den største utfordringa vår. Knappe personellmessige ressursar gjer at det til tider er svært utfordrande å løyse daglege oppgåver.

- Å ha nok kapasitet til å levere tenester til organisasjonen. Særleg gjeld dette hjelp frå HR i samband med rekruttering, sjukefråversarbeid, arbeidsmiljø tiltak m.v
- Å ha noko kapasitet til å yte god service til publikum og andre eksterne.
- Å ha kapasitet til å fylgje opp felles prosjekt i regi av IKTNH eller region Nordhordland. Dette gjeld til dømes prosjekt som datatryggleik, ikt-arkitektur, nye system og programmodular.
- Å ha nok kapasitet til å vere ajour med rekneskap, budsjett og internkontroll.

Prioriteringar

Det er vanskeleg å sei noko om prioritering. Dei oppgåvene vi klarer å løyse i dag er alle viktige og naudsynte oppgåver som vi ikkje kan prioritere bort. Nokre døme i ikkje prioritert rekkjefylgje:

- Politisk verksemd, dvs gjennomføre møter i politiske utval og lovpålagde organ
- Representere kommunen og delta i interkommunale stryer, råd og utval på overordna nivå
- Overordna leiing og identifisering av endringsbehov på eit overordna nivå
- Utvikling av kommunen sin organisasjon
- Hjelp einingane i samband med rekrutering av særleg viktige stillingar
- Hjelp til einingane i kompliserte personalsaker
- Handtere tariff, løn og lønsspørsmål, både ved rekruttering og i samband med lønsforhandlingar og andre løns og tariffrelaterte problemstillingar
- Budsjett, rekneskap og og årsmelding, under dette løpande rapportering gjennom året
- Dokumenthandtering, offentlig postjorunal og arkivfaglege spørsmål
- Innbyggjarservice og informasjon til publikum

Innsparingstiltak

Store deler av budsjette gjeld overføring til andre. Her kan vi ikkje leggje inn kutt, men må leggje til grunn dei budsjetttala vi får. Alle personellmessige endringar som vert gjort i stabar vil gå ut over resten av organisasjonen.

- Halde ledige stillingar vakant så lenge det er mogeleg. Det er ikkje git at ledige stillingar kan fyllast opp sjølv om behovet er til stades.
- Sambruk av ressursar og personell på tvers av stabar og funksjonar.
- Kutte driftsutgifter der det er mogeleg. Vi seier opp aviser og abonnement der det er mogeleg.
- Restreksjonar på reiseverksemd, kurs og møter som krev fysisk deltaking
- Kritisk gjennomgang av medlemskap og lisensar i interesseorganisasjonar

Konsekvensar av innsparingstiltak

Auka belastning på tilsette. Det er stor fare for slitasje og auka sjukefråver. Ved sjukefråver vil vi ikkje kunne setje inn vikar, men må fordele oppgåver på dei som er i gjenn.

- Fare for at feil ikkje vert oppdaga grunna lite personell og manglande resursar til kontroll

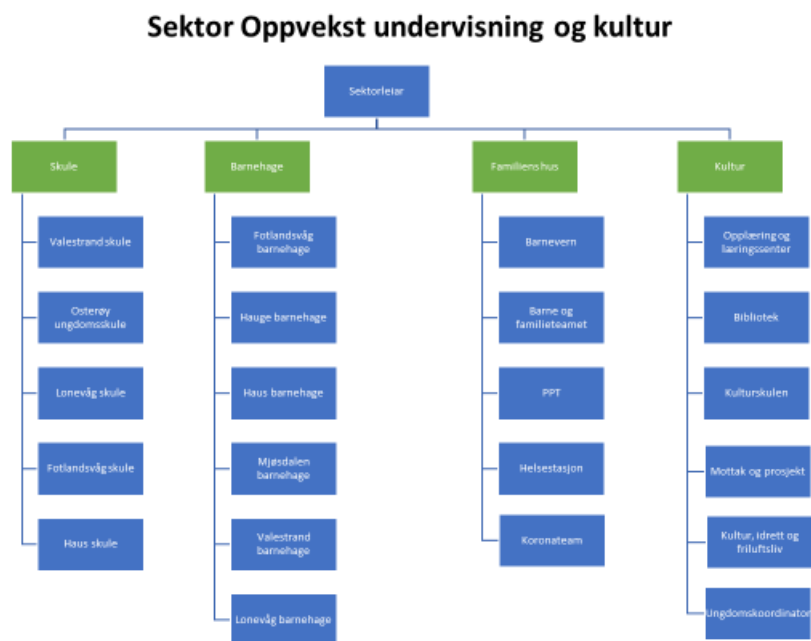
- Dårlegare service ovanfor publikum
- Mangefull informasjon på nettside og facebook
- Vil slite med å implementere nye fagsystem og løysingar som kan effektivisere drifta

Dersom vi ikkje har nok kapasitet til å utvikle felles leing av kommunen vil organisasjonen fragmenterer. Dette aukar faren for at det utviklar seg nye kulturar og subkulturar. Dette er ikkje heldig med tanke på felles utvikling av kommunen.

5.2 Ansvar 3 SEKTOR OPPVEKST, UNDERVISNING OG KULTUR

5.2.1 Innleiing

Sektor for oppvekst utfører tenester til barn og unge i kommunen. Det er eit mål at alle barn og unge skal kjenne seg inkluderte i trygge og gode oppvekstvilkår. For at dette arbeidet vert godt må ein koordinere innsatsen i heim, barnehage og fritid. Dei ulike tenestene i oppvekst må arbeide systematisk med tidleg innsats som er målretta ut frå barnet sine behov.

Oppvekst undervisning og kultur

Oppvekst skal gje tenester til barn, unge og dei sin familie. Skule og barnehage er dei grunnleggjande omsorgs- og læringsarenaene. Familiens hus skal gje helsetenester både som lågterskeltilbod og hjelp til barn, familiar og deira nettverk i sårbare situasjonar. Kultur og mangfald gjev tilbod til alle innbyggjarane og har eit særskild ansvar for integreringsarbeidet.

Oppvekst, undervisning og kultur omfattar alle tenester kommunen til barn frå 0-18 år, og i tillegg ein del tenester til vaksne.

- Tenestekområde for Barnehage:
 - 6 kommunale barnehagar og 2 private, om lag 450 barn
- Tenestekområde for Skule:
 - 4 kommunale barneskular og 1 ungdomsskule, om lag 800 elever
 - 4 SFO, om lag 160 barn
- Tenestekområde for Familiens Hus:
 - Helsetasjonen for barn 0-18 år, Helsetasjonen for ungdom 13-25 år
 - PPT, Pedagogisk psykologisk teneste
 - Barnevernet
 - Barn- og familieteam
- Tenestekområde for Kultur og Mangfald
 - Osterøy integrerings- og læringssenter (vaksenopplæring og flyktningbusetting)

- Biblioteket
- Kulturskulen
- Koordinering av oppgaver knytt til ungdomsråd, kultur, idrett og frivillighet

Oppvekst sin visjon er:

Felles ansvar for ein trygg og meningsfull kvardag

Utfordringar og prioriteringar for tenestene

Utfordringar

Osterøy har levekårsutfordringar og ein må tenkje førebygging og tidleg innsats for å sikre best mogeleg oppvekstvilkår for alle barn i kommunen for å skape langsiktig forbetring.

- Det er fleire barn med barnevernstiltak i alderen 0-17 år
- Det er fleire barn på meistringsnivå 1 i 5. trinn i lesing og rekning
- Det er fleire barn som rapporterer om manglande trivsel i 7. trinn
- Det er fleire barn som rapporterer at dei er misfornøgd med lokalmiljøet (tal frå 2017)
- Det er fleire som ikkje er nøgd med eige helse (tal frå 2017)
- Det er fleire som rapporterer om søvnproblem (tal frå 2017)
- Barnevernsreforma trer i kraft frå 2022. I tillegg til oppgaveoverføring frå barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) og auka eigenandelar, vil dei statlege overføringane og refusjonar inngå i kommunane sine rammer. Dette er forventa å skape økonomiske utfordringar for kommunen. Staten sine overføringar gjennom rammetilskot vert ikkje forventa å kompensere for kommunen sine reelle utgifter fordi vi har store utgifter med støtte til familiar.
- Det er utfordrande å ha nok ressursar til førebyggjande arbeid og tidleg innsats. Det er avgjerande at vi lukkast i dette arbeidet og dermed kan redusere spesialundervisning og tiltak innafor helse og barnevern. Intensjonen i innsparingsprosessen var å skjerma Familiens hus i størst mogeleg grad. Dette har vi diverre ikkje greidd. Framlegg til budsjett er stramt og det kan verte trong for omprioritering og justering på tenestenivå i løpet av året for å sikre forsvarleg drift og nødvendig utviklingsarbeid. Det vil vere fare for at kommunen ikkje kan stette alle lovkrav ved vakansar.

Prioriteringar

- Førebyggjande tiltak for barn og familiar
- Auke tverrfagleg samarbeid i heile kommuneorganisasjonen
- Fortsetje iverksetting av fagfornyinga i grunnskulen med særleg fokus på inkluderande læringsmiljø
- Identifisere endringsbehov og etablere system for oppfølging
- Utvikle eit kvalitetssystem i barnehage og skule
- Utarbeide rutinar for handtering av ulike oppgåver for å sikre likeverdige tenester
- Vidareutvikle barn og unge sin medråderett i læringsarbeid og saker der dei er part
- Vidareutvikle plan for kompetanseheving hjå tilsette for å stetta framtida sine krav

Innsparingstiltak

I budsjettet for 2020 vart det gjort innsparingar i alle delar av oppvekst. Skule reduserte med 5 årsverk og barnehage med 3,9 årsverk frå august 2021. Familiens hus redusert eitt årsverk i tillegg til vakansar gjennom året. Kultur og mangfald har hatt to heile stillingar i vakansar gjennom året. Kvar eining har redusert driftsbudsjettet til eit minimum.

Vi foreslår desse innsparingstiltak for 2022:

- Reduksjon for skule med 3,5 millionar
- Reduksjon i spesialundervisning i friskulane med ca. 2 millionar
- Reduksjon i kulturskulen med 0,5 millionar
- Nedlegging av Mjøsdaalen barnehage frå august 2022 med innsparing på 300 000.
- Reduksjon av avsette midlar til tenestekjøp i andre kommunar i barnehagar med 1,1 millionar
- Vakanse av psykologstilling og barnevernstilling i Familiens hus
- 50 % vakanse ved Osterøy bibliotek, og vurdering av korleis skulebibliotektenesta skal organiserast.

Klasser vert samanslått på skular der det er mogeleg.

Skulefritidsordninga vi frå august ha ope i haust-, jule-, vinter- og påskeferie.

11 månadstilbodet i SFO vil auke med 200 kr pr månad på inntektsida for å finansiere dette.

Konklusjon: Oppvekst har hatt ein reduksjon i årsverk i 2021 og vil få ein ytterlegare reduksjon i 2022.

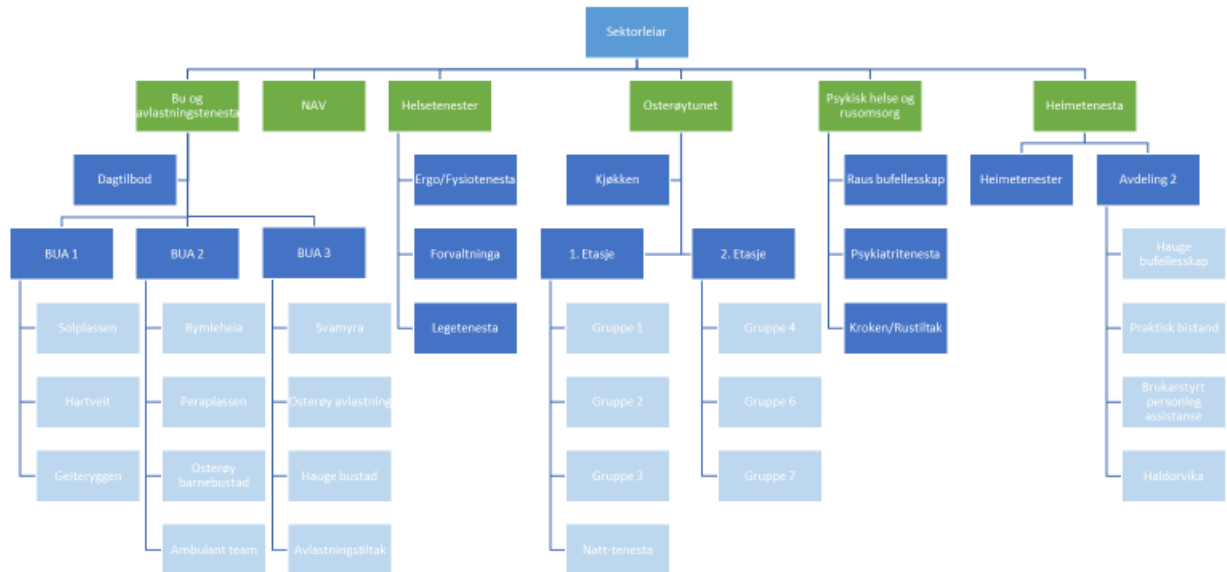
Bemanningsnormer gjer at ytterlegare bemanningsreduksjon vil vere kritisk. Om ein skal redusere kostnader ytterlegare må ein på lengre sikt gjere strukturendringar.

5.3 Ansvar 4 SEKTOR HELSE, OMSORG OG SOSIAL

5.3.1 Innleiing

Kommunen har ansvar for å sørge for gode og forsvarlege helse-, omsorg og sosialtenester til alle som treng det, uavhengig av alder eller diagnose. Tenestene er heimla i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, Pasient- og brukerrettighetsloven og i Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen. Kommunalområdet representerer eit stort og komplekst fagområde med stor variasjon i tenesteyting.

Sektor Helse omsorg og sosial

Utfordringar og prioriteringar

Utfordringar

Brukarane sine utfordringar og behov har vorte meir komplekse, og krev i mange tilfelle stor grad av samhandling på tvers av avdelingar, einingar, sektor og forvaltningsnivå.

Utvikling i tenestebehovet

- Del eldre over 90 år med store omsorgsbehov aukar
- Det same gjeld aldersgruppa 0-18 som ofte er meir kompleks i sitt tenestebehov, og dagen kan vere delt mellom heim, skule, SFO og oppfølging av spesialisthelsetenesta
- Vi har ein auke i brukarar med omfattande behov for helse- og omsorgstenester i alle aldrar
- Endringar i lovverket knytt til tenester for menneske med psykiske lidningar medfører auka behov for oppfølging i tenesta
- Det ligg ei forventning frå staten at kommunane skal vere heilskaplege i sitt tenestetilbod. Gjennom ulike satsningsområde har kommunane fått tilført stimuleringsmidlar for å utvikle kvalitet og kapasitet i tenestene. Utfordringa kjem når trong økonomi gjer at vi må skjere ned i etablerte tilbod for å møte krav til nye. Dette gir uforutsigbare tenester for innbyggjarane

- Kommunale bustader er lokalisert på ulike stader og kommunen har relativt små bufellesskap - noko som gir auka kostnader, auka behov for kompetanse og satelittleiing.

Kompetanse

- Det er aukande utfordringar i forhold til rekruttering av personell innan helse- og omsorgstenestene når det gjeld fagarbeidar, høgskule og universitetsutdanning
- Det har dei siste åra ikkje vore midlar til kompetanseheving i sektoren, utover midlar som blir søkt Statsforvaltaren og helsedirektoratet. Dette gjer det utfordrande å møte forventningane som ligg i *Fremtidens primærhelsetjeneste*
- Lønnsnivå er bidragsytar til at det er utfordrande å rekruttere tilstrekkeleg kompetanse frå nærliggande kommunar.
- Vikarbyrå har vore nytta for å sikre tilstrekkeleg kompetanse - dette er mellom anna uheldig i forhold til kostnad, bygging av identitet, samarbeid, kultur og kompetanse,

Leiarkapasitet

- Tenestene har eit stort leiarspenn, enkelte avdelingsleiarar har ansvar for dobbelt så mange tenestestader som dei det er naturleg å samanlikne seg med
- Trass i auke av tal nye avdeingsleiarar i pleie- og omsorg siste åra, har leiarane ansvar for 40-60 tilsette i tillegg til vikarar
- Leiarar med døgndrift er kun til stades i 23% av alle timar per veke i einingar som har drift heile døgeret, heile året
- Leiing er nødvendig for å skape endring, noko som krev både kompetanse og kapasitet
- Det er mykje bruk av overtid hjå avdelingsleiarar og einingsleiarar og dette har auka dei siste åra

Prioriteringar

Som ifølge av utviklinga av tenestebehovet som skissert over vil det bli eit aukande press på helse- og omsorgssektoren framover. Det vil bli behov for meir kapasitet og aukande grad av kompetanse. For å møte behovet må sektoren og befolkninga vær klar for endring i korleis helse- og omsorgstenestene skal ytast framover. Kommunen skisserer følgjande strategiar for tenesta framover og prioriteringane blir satt opp mot målsetningane som er lagt inn for helse og omsorg i kommunen sitt overbyggande prosjekt Osterøy på sitt beste:

Osterøy på sitt beste:

Mål 1 Bygge felles kultur

Medarbeidaren: Gjennom medarbeidarundersøkinga 10.faktor, medarbeidarsamtalar og ulike formar for samlingar for medarbeidarane er det ei klar målsetting for sektoren å få trygge, myndiggjorte medarbeidarar som nyttar sin kompetanse og med leiarar som legg til rette for at den enkelte medarbeidar skal trives og meistre sin arbeidskvardag. I ein sektor med stor del døgndrift er dette eit arbeid som krev prioritering og krev at det blir satt av tid og ressursar for å få resultat då ikkje alle medarbeidarane kan møtast på same tid. Dette arbeidet er viktig for omdømmet og er med

på å legge eit grunnlag for vidare rekruttering. Arbeidet vil i tillegg sette fokus på leiarkapasiteten og korleis ein leiar skal nytte sine ressursar inn mot sitt arbeidsområdet og i samarbeidet opp mot andre einingar/sektorar.

Samarbeid på tvers: Prosjektet Osterøy på sitt beste syner, som i mange andre kommunar, at det ligg eit potensial i auka samarbeid på tvers i helse- og omsorg, samt på tvers av sektorar i kommunen. Det er i gong eit arbeid med eit kvalitetsdokument for helse- og omsorg. Dette arbeidet vil legge eit grunnlag for å synleggjere dei områda som vil profitere på auka samarbeid opp mot den enkelte brukar. Det vil også være naturleg å kople delar av dette opp mot prosjektet som ser på kvardagsmeistring. Dei ulike prosjekta som ligg til helse og omsorg har deltakarar frå ulike einingar - slik organisering er med på å auke forståing på tvers og samstundes bygge kultur på tvers.

Mål 2 Dokumentere status i dag og identifisere behov for forbedringsområder

Omsorg +: Dette er eit prosjekt som vil sikre behovet for framtidige bustadar der det er mogleg med heildøgns omsorg for ulike grupper. Det vil også bidra til å bygge ned tal sjukeheims plassar og gå over til auka grad av heimebaserte tenester. Prosjektet har dessverre ikkje hatt den progresjonen som har vore ønska, men må prioriterast i 2022.

Kompetanse: Gjennom prosjektet Osterøy på sitt beste kjem det fram behov for auka kompetanse på ulike område, samt nytte den kompetansen som kommunen har betre på tvers av einingar og sektorar. Kompetanseforum for helse- og omsorg vil i 2022 vurdere korleis ein kan rigge sektoren betre på dette området. Gjennom 2021 har helse- og omsorg jobba med lærlingprosjekt for å rigge eit tilbod rundt helsefaglærlingar på nytt. Satsing på lærlingar vil fortsetje i åra framover som eit rekrutteringstiltak i sektoren.

Journalssystem: I samarbeid med dei fleste Nordhordlandskommunane er journalssystem for både lege/helsestasjon og pleie/omsorg ute på anbod. Det betyr at ein i 2022 skal bytte to store system for sektoren. Implementering av eit slikt system betyr mykje opplæring for alle i sektoren - eit arbeid som vil krevje store ressursar i 2022.

Mål 3 Brukaren skal ha rett teneste til rett tid med rett kompetanse innanfor godt nok prinsippet

Forvaltning: For å sikre at brukaren har rett teneste til rett tid med rett kompetanse innanfor godt nok prinsippet vil det bli ein gjennomgong av vedtak med auka fokus på tenestenivå i 2022.

Kvardagsmeistring: Innbyggaren i Osterøy kommune skal i størst mogleg grad erfare tryggleik og meistring i eigen heim lengst mogleg. Kommunen har i 2021 starta eit prosjekt for å stette dette målet. Ved å auke kompetanse innan kvardagsmeistring og auke grad av samarbeid i sektoren er målet å sette inn ressursane tydeleg og målretta saman med brukaren for å auke grad av meistring av eget liv og dermed kunne bu i eigen heim lengst mogleg.

Velferdsteknologi: Vestlandsprosjektet blir avslutta i 2021, men arbeidet med implementering av velferdsteknologi inn i helse og omsorgssektoren fortsett. Dette er eit viktig arbeid for å auke kvalitet og tryggleik i tenesta. På sikt kan bruk av teknologi gjere at ein kan frigjere ressursar som ein treng inn i andre oppgåver i helse- og omsorgssektoren. Døme på dette er installering av digitale dørlås

som mellom anna tek ned responstid på alarm fordi ein slepp å køyre inn til basen for å hente nøklar til bustaden der alarmen er utløyst.

Innsparingstiltak

<i>Eining</i>	<i>Tiltak</i>	<i>sum</i>	<i>Heilårseffekt</i>
<i>Felles</i>	AVSLUTTE MEDLEMSSKAP I KUNNSKAPSKOMMUNEN	40 000	
<i>Helse</i>	VURDERE Å TREKKE NED 70% STILLING FORVALTNING	492 000	
<i>NAV</i>	VURDERER SEG TIL Å KLARE Å HALDE SEG INNAN 2021 BUDSJETTET	853 000	
<i>Osterøytunet</i>	INNSPARING VIKARBYRÅ VED OMGJERING AV SJUKEPLEIARRESSURSAR OMGJERING AV SJUKEPLEIARRESSURS VED NY TILSETTING TIL HELSEFAG/ ASSISTENT OG NYTTE	1 382 000	
<i>Heimetenesta</i>	INNSPARING PÅ VIKARUTGIFTER/ SJUKEVIKAR/ EKSTRAHJELP VED	3 120 300	3 666 000
<i>Psyk helse rus</i>	NYTT VARSLA TILTAK, LØYST MED TILBOD FRÅ EKSISTERANDE TENESTE	1 850 000	
<i>BUA</i>	FJERNE ØNSKA TILTAK OM TENESTEKOORDINATORFUNKSJON, REDUKSJON REDUSERT VEKST I AMBULANT TEAM VED Å DEKKE INN VED SAMBRUK AV PERSONALE	5 332 200	
HOS	SUM TILTAK HOS:	13 069 500	
HOS	MANGLAR TILTAK:	2 777 440	

5.4 Ansvar 5 SEKTOR SAMFUNNSUTVIKLING

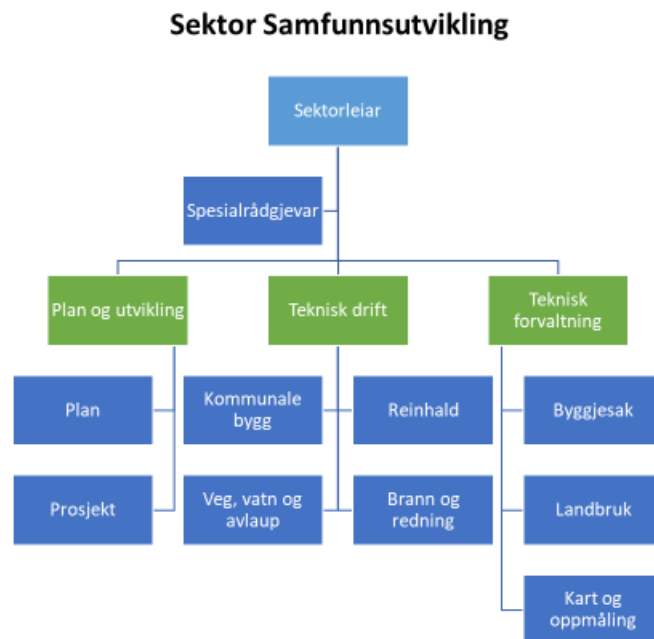
5.4.1 Innleiing

Sektor for samfunnsutvikling har eit breitt ansvarsområde frå overordna utvikling av kommunen til teknisk drift og reinhald. Brannordninga ligg og til sektoren. Sektoren består av 77 tilsette.

Brannordninga består av 29 personar i tillegg til leiar i 30% stilling.

Sektoren har lokaler i rådhuset, på Grønnskaret (Teknisk drift) og på brannstasjonen på Hauge (Kommunale bygg og brann). Reinhold har arbeidsplass på dei ulike bygga til kommunen.

Koronapandemien får konsekvensar for budsjettet med auka kostnader til beredskapsarbeid, auka lønskostnader og smittevern, spesielt innan reinhald.

Innsparingstiltak

Vi foreslår desse innsparingstiltak for 2022:

	Tiltak	Sum	Total
Teknisk forvaltning	Halde GIS stilling ledig	750.000,-	750.000,-
Sektor samfunnsutvikling	Effektivisering gjennom digitalisering	100.000,-	100.000,-
Plan	Redusert konsulentbruk plan	400.000,-	400.000,-
Teknisk drift Bygg	Redusert tiltak på bygg	500.000,-	500.000,-
Sektor samfunnsutvikling	Avtalar på innkjøp	50.000,-	50.000,-
Reinhald	Omstrukturering Reinhald (Reinhaldsnorm)	1 000 000,- (Allerede gjennomført)	1 000 000,-
Sektor	Overføring/investeringsprosjekt	100.000,-	100.000,-
SUM:			2.900.000,-

Konsekvensar av innsparingstiltak

Konsekvens av dette er mellom anna at KPA ikkje vil kunne bli gjennomført så kjapt som politikarane ynskjer, og anna planarbeid vil ta lengre tid fordi vi ikkje har midlar til å leige inn konsulenthjelp til mellom anna utgreiingar

Konsekvensen av å halde GIS stillinga ledig er at vi må kjøpe inn desse tenestene og det vil gjere at vi har mindre budsjetttrammer

Skal vi lukkast med å effektivisere gjennom digitalisering er vi heilt avhengig av andre einingar i organisasjonen og regionale samarbeid

Konsekvensen er at kommunale bygg vil forfalle endå meir og vi vil gi dårlegare service til kundane (internt og til innbyggjarar som leigar kommunale bustadar)

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
088/21	Formannskapet	PS	03.11.2021

Saksbehandlar	ArkivsakID
Kristin Ruud Myking	19/576

Leve heile livet - ambisjonsdokument for Osterøy kommune

Vedlegg:

Leve heile livet dokument- ambisjonsdokument 2021

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Saksopplysningar:

Saksopplysningar:

Bakgrunn

LEVE HELE LIVET – En kvalitetsreform for eldre

I 2018 vedtok Stortinget Meld. St. 15 "Leve heile livet – en kvalitetsreform for eldre". Reforma handlar om å skape eit meir aldersvenleg samfunn der eldre kan leve gode liv og delta i fellesskapet.

Frå Meld. St 15 (2017-2018)

«Meldingens hovedfokus er å skape et mer aldersvennlig Norge og finne nye og innovative løsninger på de kvalitative utfordringene knyttet til aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp, sammenheng og overganger i tjenestene.»

Reforma forutsett at kommunane gjennom ei politisk behandling tek stilling til forslaga i reforma og beskriv korleis ein planlegg å gjennomføra reforma lokalt.

Osterøy kommune har gjennom eit forslag til ambisjonsdokument for «Leve heile livet» gitt kommunen sitt svar på retninga for denne vide reforma. Ambisjonsdokumentet syner korleis kommunen arbeider med hovudtema i dag og korleis ein planlegg arbeid framover.

Følgande tema blir omtala:

- «Leve heile livet» – reforma i Osterøy kommune
- Korleis kommunen i dag arbeider med å skape eit meir aldersvenleg samfunn
- Aktivitet og fellesskap
- Mat og måltid
- Helsehjelp
- Samanhengar og overgangar i tenestene
- Aldersvenleg stadutvikling

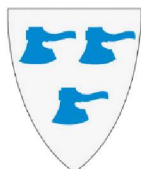
Vurdering

Konklusjon

Rådmannen vurderer det slik at reforma er til hjelp for kommunen i arbeidet med å tilrettelegge for ein stadig eldre befolkning.

Vi treng meir kunnskap og verkemiddel for å samarbeide internt og med Osterøysamfunnet for å skape eit meir aldersvennleg samfunn.

Reforma set temaet på dagsorden, både politisk og administrativt i kommunen.

Leve hele livet

GJENNOMFØRINGSdokument FOR OSTERØY KOMMUNE
KRISTIN RUUD MYKING

1 Innhald

1	Innleiing	4
2	Korleis kommunen <i>i dag</i> arbeider med å skape eit meir aldersvenleg samfunn.....	6
3	Gjennomført og pågåande arbeid for området	7
4	Aktivitet og fellesskap	8
5	Mat og måltid	9
6	Helsehjelp	10
7	Samanhengar og overgangar i tenestene	11
8	Aldersvenleg stadutvikling	12

2 Innleiing

Bakgrunn

Dei næraste tiåra vil endre den demografiske samansettinga av Noreg i stor grad. Det gjeld óg for Osterøy. Det vert fleire eldre, det vert ein høgare del eldre i befolkninga og det vert fleire av dei eldre. Den demografiske utviklinga vil verke inn og gje verknader for dei fleste av institusjonane i samfunnet, sektorar og marknader. Dette vil i sin tur krevje nye løysingar og skape endringar på ei rekkje område. Samstundes ser vi at nye generasjonar eldre vil ha høgare utdanning, betre helse, betre bustader og betre økonomi. Det kan bli av avgjerande om dei tek i bruk ressursane sine for å møte alderdomen sine utfordringar og moglegheiter. I det store og heile må ein sjå desse utfordringane så vel i eit livsløpsperspektiv frå vogge til grav, som i eit folkehelseperspektiv.

Dette dokumentet syner korleis Osterøy kommune vil møte desse utfordringane og korleis kommunen vil organisere arbeidet med reforma Leve heile livet.

«Leve heile livet»-reforma

Reforma «Leve heile livet» skal bidra til at eldre kan meistre livet lenger og vere trygge på at dei får god hjelp når dei treng det. Bakgrunn for reforma er Stortingsmelding 15 - Leve heile livet – ei nasjonal kvalitetsreform for eldre som kom i 2018. Reforma har ein tidsperiode fram til 2023. Den skal politisk forankrast i alle kommunane i landet, også i Kinn kommune. Denne reforma har ein tydeleg forventning om at kommunane legg planar for framtidas tenester for eldre. Reforma består av 25 konkrete og utprøvde løysingar der ein ser at det ofte er svikt i tenestene. Hovudfokus er:

- Eit aldersvennleg Noreg
- Aktivitet og fellesskap
- Mat og mattider
- Helsehjelp
- Samanheng i tenestene

I reforma ligg det også innsats retta mot fysisk stadutvikling. Aldersvenleg stadutvikling handlar om å

skape fysiske omgjevnader som gjer det mogeleg for eldre å vere aktive deltakarar i samfunnet så lenge som mogeleg, også den dagen helse byrjar å skranke. Dette dreier seg om at fysiske omgjevnadar skal utviklast etter prinsippa om universell utforming. Slik utforming av fysiske omgjevnadar vil óg kome andre grupper i samfunnet til gode. Gode utemiljø, sosiale møteplassar og gode bumiljø er viktig for dei som oppheld seg i nærmiljøet store deler av døgnet. Det er av den grunn viktig å legge til rette for bustadområde som er attraktive for fleire bebuargrupper.

«Leve heile livet»-reforma i Osterøy kommune

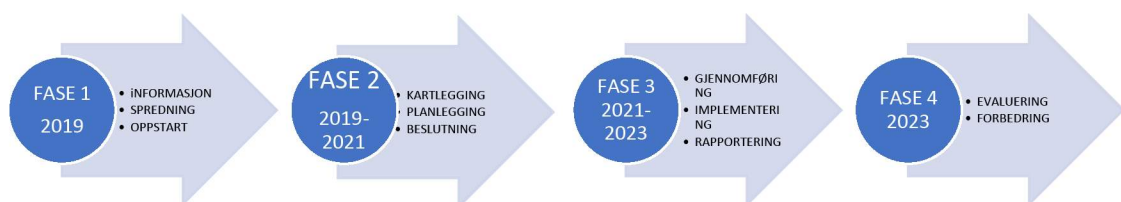
Målgruppa for samfunnsreforma «Leve heile livet» er eldre over 65 år, familie og pårørnde. Den yngste eldregruppa 67-80 år veks og dei er sprekare og lever lenger – dette vil gje seg utslag i sterk vekst i eldre over 80 år når ein nærmar seg 2030. For å nå målsetningane så vil ein ha ulike målgrupper for dette:

- Politikarar og administrativ leiding i kommunen – ansvarlege for utarbeiding av planar og tiltak
- Tilsette i kommunen – gjennom dei tre sektorane helse, omsorg og sosial, oppvekst, undervisning og kultur, samt sektor for samfunnsutvikling
- Andre offentlege aktørar og organisasjonar – statsforvaltaren, helseføretak, kommunale råd, høgskular og universitet
- Private aktørar og organisasjonar – frivillig sektor

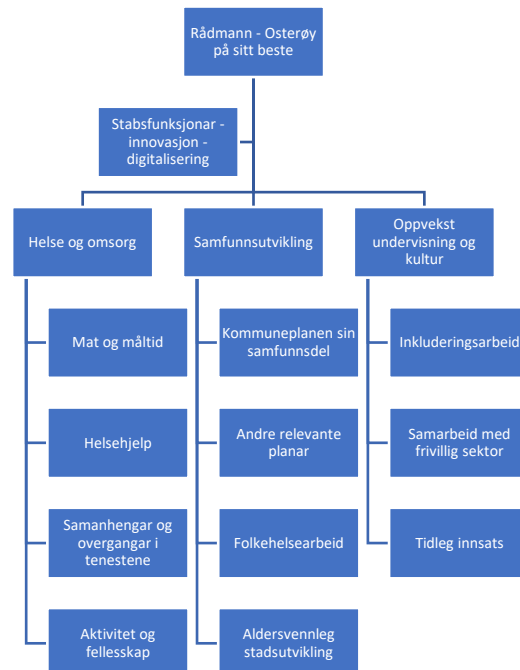
Reforma skal sjåast i samanheng med dei nye nasjonale satsingane som er gjeldande frå 2021; kompetanseløft 2025, Demensplan 2025, Pårørndestrategi med handlingsplan og oppfølging av stortingsmelding lindrande behandling og omsorg. Ernæringsstrategi for eldre si målsetning er å understøtte «Leve heile livet» reforma «Leve heile livet» gjennom prosjektet «Osterøy på sitt beste», målekort og ny helse og omsorgsplan:

- Kommunen vil i alt arbeid i framtida sjå «Leve heile livet» i samanheng med anna innsats kommunen gjer.
- Kommunen arbeider målretta gjennom «Osterøy på sitt beste» for å kartlegge dagens teneste, områder for forbetring og lage ein handlingsplan på bakgrunn av dette. Dette vil bli sett i samanheng med arbeid på målekort ute i tenestene som har ein sterk grad av brukarperspektiv. Arbeidet med desse to områda vil i sin tur legge grunnlaget for utarbeiding av ny kommunedelplan for helse- og omsorg. Saman med dei ulike satsingsområda for området, mellom anna «Leve heile livet» vil nye prioriteringar for sektoren bli lagt inn i planen.
- Kommunen har på bakgrunn av gjeldande kommuneplanen sin samfunnsdel 2021-2031, helseomsorg og sosialplan 2013-2022 og oppvekstplan 2019 -2023 satt i verk arbeid som relaterer opp mot satsingsområda til «leve heile livet». Desse tiltaka er skissert i rapporten under.
- Kommunen er med i ulike nettverk som bidrar inn i arbeidet med reforma

Prosess for gjennomføring av “Leve heile livet” reforma

Organisering av prosjektet: I kartet under vil hovedområda for planen ligge inne – fleire av områda er sektorovergripande og vil naturleg være tiltak som ein samhandlar om.

3 Korleis kommunen *i dag* arbeider med å skape eit meir aldersvennleg samfunn

Reforma i Kommunale Planar

Reforma er omtalt i kommuneplanen sin samfunnsdel for perioden 2021 – 2031.

Helse og omsorgsplan skal starte opp revisjon i 2022 og vil ta inn “Leve heile livet” i sin heilskaplege plan for helse, omsorg og sosial.

Osterøy kommune skal vere ein aldersvennleg kommune. Reforma «Leve heile livet» skal vere retningsgjevande for arbeidet i alle sektorar.

Aktørar

Kommunale

Barnehage, skule, kulturskule, bibliotek, , heimetenester, institusjonsteneste og forvaltningstenesta. Tidleg innsatsperspektivet skal gjennomsyre arbeidsformene. Tidleg og riktig hjelp kan gjere innbyggjarane i klare for å meistre kvardagssituasjonar og eigne liv.

Andre

Fylkeskommune/ VGS, Danielsen usk, Frivillighet, BOF, grendaråd, turlag, helselag, idrettslag, korps, ulike typar musikklag, kor, teaterlag, seniorlag, hagelag, seniordans, jeger og fisk, skyttarlag, religiøse lag, osb..

Brukar- og innbyggjarinnvolvering

Kommunale råd:

- Eldrerådet
- Råd for menneske med nedsett funksjonsevne,
- Ungdomsrådet

Helse, omsorg og sosial har arrangert innbyggjardialog i forhold til aldersvennleg samfunn. Helse, omsorg og sosial har i sine planar gjennomføring av brukarundersøkingar - dette ligg i målekort frå 2021.

Møteplassar og transport

Møteplassar: bibliotek, bygdene har på dugnad tilrettelagt friluftsområde, BOF har tilrettelagt friluftsområde, skilta nærturar i bygdene, ungdomshus eigd av ulike lag i bygdene

4 Gjennomført og pågåande arbeid for området

Gjennomført arbeid

- Gjennomført utarbeiding av friluftskart som syner både turar i nærområdene til bygdene og lengre turar
- Kommunen tok i 2015 initiativ til å starte turlag gjennom den norske turistforening. Dette er i dag eit aktivt lag med mellom anna eit svært aktivt seniorlag
- Kommunen låner ut naust til turlaget – turlaget har utlån av kajakk/kano i naustet.
- Kommunen låner ut skular på kveldstid/helg både for idrettslege og kulturelle aktivitetar

Gjennomført og pågåande arbeid

- Medlemsskap i Bergen og omland friluftsråd (BOF) for å utvikle tilrettelagte friluftsområde
- Dans/basar m.m på Osterøytunet for eldre – ikkje starta opp igjen pga midlertidig vakanse i stillinga
- Dagtilbod for ulike grupper m.a for menneske med nedsett funksjonsevne og for menneske med demenssjukdom
- Danielsen ungdomsskule i samarbeid med kommunen har fag som går på frivillig verksemd inn mot eldre
- Helselaga på Osterøy har og er svært sentrale i arbeidet opp mot eldre heimebuande. Dei har dagtilbod i fleire bygder. Dette er eit frivillig arbeid som har hatt lange tradisjonar på Osterøy og som fortsatt er eit svært viktig bidrag inn til dei eldre i dei ulike bygdene
- Helselaga på Osterøy har bygd opp bustadar for eldre i alle dei større bygdene og drifter desse. På nokre av plassane er tildeling av bustad eit samarbeidsprosjekt med kommunen
- Grendalag og grendaråd har ein sentral funksjon i lokalsamfunnet og er ein bidragsytar til å få på plass mellom anna møteplassane i bygdene

Planlagt arbeid på området

- Innovasjonscamp ungdomsbedrift: samarbeid med Osterøy vidaregåande skule inn mot helse og omsorgstenesta

UTFORDRING: Transport(buss) og trafikksikker ferd langs vegane når ein må bevege seg ut av eiga bygd for å nå aktivitetstilbodet

5 Aktivitet og fellesskap

Aktivitetstilbod

- Frivillige: Det er eit rikt organisasjonsliv i i Osterøy kommune. Mange av desse laga har medlemmar i alle aldre. Eksempel er grendalag/bygdelag, turlag, helselag, idrettslag, korps, ulike typar musikklag, kor, teaterlag, seniorlag, hagelag, seniordans, jeger og fisk, skyttarlag religiøse lag osv
- Osterøy kommune kultur: bibliotek
- Osterøy kommune helse og omsorg: støttekontakt gjennom kommunen, generasjonssong, musikkterapeut, Haldorvika – aktivitetstilbod for personar med demenssjukdom, dagavdeling for personar med nedsett funksjonsevne, ulike typar gruppetrening på Osterøytunet med fysioterapeut, samarbeid med Danielsen ungdomsskule i forhold til frivillig verksemd (valfag)

Mangfald, inkludering og integrering

- Kommunen skal leggje til rette for at alle innbyggjarane er inkluderte i fellesskapet. Det må difor arbeidast for at både kommunen sine tilsette og frivillige aktørar arbeider med møteplassar der alle er velkomne. Det må i tillegg arbeidast med kultur for at Osterøysamfunnet tek imot og aksepterer mangfald slik at kvar innbyggjar kjenner at ein høyrer til i fellesskapet.

Møter mellom generasjonar og møteplassar på tvers

- Generasjonssong på Osterøytunet – møte mellom de eldre og born. Eit samarbeid mellom Osterøytunet og frivillig sektor
- Samarbeid med Danielsen ungdomsskule i forhold til frivillig verksemd (valfag)

Gjennomført og pågåande arbeidet for området

- Generasjonssong på Osterøytunet – møte mellom de eldre og born. Eit samarbeid mellom Osterøytunet og frivillig sektor
- Samarbeid med Danielsen ungdomsskule i forhold til frivillig verksemd (valfag)

Ny innsats som blir planlagt innanfor områda

- Innovasjonscamp ungdomsbedrift: samarbeid med Osterøy vidaregåande skule inn mot helse og omsorgstenesta

6 Mat og måltid

Ernæring som satsingsfelt

Osterøy kommune starta opp med målekort i 2020 som mellom anna berører ernæringsfeltet. Første evaluering av målsetjingane blir i årsmelding for 2021. Som følge av evaluering vil tiltak bli iverksett på systemnivå. På individnivå betyr eit auka fokus på ernæring ei tettare kartlegging og oppfølging av ernæring i forhold til vedtak.

Kommunen har eige kjøkken som samhandlar godt med institusjon og heimetenester i forhold til tilrettelegging ernæring til den einskilde brukar. Kjøkken på Osterøytunet leverer middag til dei heimebuande som søker slike type tenester og har behov for slike tenester.

Kompetanse innan ernæring

Helse, omsorg og sosial har utarbeidd ein strategisk kompetanseplan og har eit eige utval i forhold til kompetanse i sektoren – kompetanseforum. Gjennom denne organiseringa er ernæring eitt av fleire felt opp mot eldre som har vore prioritert i forhold til kompetanseheving i kommunen.

Gjennomføring og pågåande arbeid innanfor området

Heimetenesta

Målekort: Alle brukarar skal ha årleg ernæringskartlegging. Etter søknad kan heimetenesta levere middag frå kjøkkenet på Osterøytunet til heimebuande. Dersom butikk ikkje kan levere vil heimetenestene kunne handle og levere ut matvarer til heimebuande.

Osterøytunet

Målekort: Alle pasientar med ernæringsrisiko har ein ernæringsplan (MNA). Ved behov for tiltak blir desse meldt til kjøkken på Osterøytunet

Bu og avlastningstenesta

Målekort: Alle brukarar skal ha ein vernepleiarplan som skal evaluerast årleg (mål 75%). Denne planen tek opp i seg forhold rundt ernæring.

7 Helsehjelp

Kvardagsmeistring i Osterøy kommune

Kommunen har satt i gong prosjekt i forhold til rehab-/habilitering og kvardagsmeistring jf plan om rehab-/habilitering for Osterøy kommune.

System for helsetenester/informasjon om tenestene

For å ha låg terskel for kontakt med helse og omsorgstenesta har kommunen eit forvaltningskontor som informerer og rettleiar i forhold til alle tenestene innan helse og omsorg. Informasjon om tenestene ligg på heimesida og blir informert om til fastlegane gjennom samarbeidsutval og allmennlegeutval.

Kartlegging og analyse av framtidig behov for helsetenester

Ansvarleg for kartlegging og analyse av framtidige behov ligg til kommunalsjef som i samarbeid med einingsleiarane kartlegg tenestene og vurderer framtidige behov.

- Sist kartlegging var i samarbeid med prosjekt Omsorg + som er Osterøy kommune sitt svar på auka behov for bustader med 24/7bemanning og bustader tilrettelagt for personar med demenssjukdom. Samstundes er det behov for auka kapasitet i rehab-/habilitering og det er og behov for auka kompetanse og plassar innan psykogeriatrici.
- Analyse frå 2016 har vist behov for å auke tal fastlegeheimlar

Gjennomført og pågåande arbeid for området

- Oppretta ny legeheimel pga auka behov for fastlege og lege innan institusjon. Tilsetting gjennomført i 2021.
- Planlagt oppstart av omsorg + i 2021 ved å frigjere nestleiar i HOS i 50% frå 1.mai 2021.

Ny innsats planlagt for området

- Implementering av kvardagsmeistring og større fokus på rehab-/habilitering med oppstart sept 21.
- Oppstart og gjennomføring av Omsorg +. Bustader tilrettelagt for heimebuande aukande behov for bemanning og bustader tilrettelagt for personar med demenssjukdom
- Opprette psykogeriatricrisk avdeling med både korttids- og langtids plassar
- Ny rehab-/habiliteringsavdeling

8 Samanhengar og overgangar i tenestene

Heilskapleg pasientoppfølging

Inntaksmøte

- Heimeteneste, Osterøytunet, forvaltning og leiging møtes ein gong i veka og diskuterer brukarar som går mellom tenestene eller kjem frå spesialisthelseteneste. Ved behov blir bu- og avlastningsteneste og psykisk helse- og rusomsorg invitert inn i møtet.
- Forvaltningstenesta/Osterøytunet har ansvar for samhandling opp mot spesialisthelsetenesta dagleg.
- Det blir oppretta primær og sekundærkontaktar for mottakarar av heimetenester.

Opplæring til brukarar og pårørande

- Pårørandeskulen – for pårørande til personar med demens går årleg
- Ulike kurs for pårørande gjennom bu- og avlastningstenesta
- Pårørandestøtte jf helse- og omsorgstjenesteloven §3-6.1 går via forvaltningstenesta og opp mot den aktuelle eininga.

Gjennomført og pågåande arbeid innan området

- Målekort i alle einingar som skal ivareta tilbakemeldingar frå brukarane i tillegg til objektive mål for tenestene.
- Tilbakemeldingar og evaluering av mål vil ligge til grunn for nye tiltak.
- Tenesteanalyse/tenestereise er planlagt gjennomført mellom forvaltningsteneste og heimeteneste for å auke kvaliteten på samarbeidet mellom tenestene.

Ny innsats

Omsorg +: Framtidig kunnskap om behov for institusjonsplassar eller anna heildøgnsstilbod er meir enn det doble av det vi har i dag. Dette gjer at ein får behov for utbygging av bustadar og med omsorg + prosjektet vil ein samle tenester for å auke ressursutnyttinga og få ein bygningsmasse som gjer at me kan legge om måten å yte tenester på, samt innrette kommunen opp mot ulike framtidige teknologiske løysningar innan helse og omsorgssektoren. Prosjektet vil ivareta innretting opp mot familie, pårørande og frivillig sektor.

9 Aldersvenleg stadutvikling

Aldersvenleg stadutvikling handlar om å skape fysiske omgjevnader som gjer det mogeleg for eldre å vere aktive samfunnsdeltakarar så lenge som mogeleg, også den dagen helse byrjar å skranke. Dette dreier seg om at fysiske omgjevnadar skal utviklast etter prinsippa om universell utforming. Slik utforming av fysiske omgjevnadar vil óg kome andre grupper i samfunnet til gode. Gode utemiljø, sosiale møteplassar og gode bumiljø er viktig for dei som oppheld seg i nærmiljøet store deler av døgnet. Mange eldre gjer det, og mange barn og småbarnsfamiliar gjer det. Det er av den grunn viktig å legge til rette for bustadområde som er attraktive for fleire bebuargrupper. Fysiske omgjevnader som er godt for eldre, vil også vere godt for andre grupper av befolkninga. Utforming av fysiske omgjevnader – stadutvikling – bør såleis utformast i eit livsløpsperspektiv.

Samstundes er det viktig å ha i minne at det er mellom husa og i blant dei fysiske strukturane at livet vert levd.

Statsforvaltaren krev at kvar kommune har eit ambisjonsdokument som er politisk vedteke.

Vedtak:

«Leve heile livet» vert iverksett slik ambisjonsdokumentet som ligg føre.